

ՊԱՅՄԱՆՔ

Յարեկան գրքի Պայմանագրի 10 Ծճ.
Պայմանագրի 12 Ծճ.
Վերջում. Պայմանագրի 6 Ծճ.
Որոշող երկրորդներու 21/21
Պայմանագրի 20-րդ մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրսդ, երկու անգամի հա-
մար 2 դրժ Բ. աւելի անգամներու
համար զատ սահմանափակ չկը-
լայ :
Իւրաքանչիւր Թիւ 40 փարա արծ :

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 22 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կիրիտի մէջ բաւական ուշադրու-
թեան արժանի դէպքեր կը պատա-
հին : Վալի Յովսէփեան վաշային և
Իւր խորհրդական Հայրի պէյին միջև
անհամաձայնութիւն ծագելով, այս
վերջինը Կ. Պոլիս կոչուեցաւ : Լրագ-
րաց ոմանց մէջ հրատարակեալ տե-
ղեկութեանց նայելով, կողոյն ընդ-
հանուր ժողովին բացումէն ետեւ,
վալին քանի մը դատական օրինաց
ծրագրեր ներկայած էր, որք թը-
րիւթէն եկած Յոյն իրաւագէտի մը
ձեռնամբ պատաստուած էին : Այս
իրաւագէտը դատական բարձր պաշ-
տօն մ'ընդունած է նաև կողոյն մէջ :
Իսլամ երեսփոխանը բողոք բարձին
վալին առաջարկած օրինաց ծրա-
գրերուն դէմ, բայց երեսփոխա-
նաց մեծամասնութիւնն Յոյն ինքեւն,
իսլամաց բողոքը գրեթէ անօգուտ
մնաց :

Յոյն և իսլամ երեսփոխանք ու-
րիշ վեճ մ'ալ ունեցան, և առաջինը
իրենց կարծիքը քաղցցուցին դարձ-
եալ չնորհելու մեծամասնութեան, իս-
լամը կը պահանջէին որ ժողովին ա-
տենադպրութեան պաշտօնը մի միայն
Յոյնի մը յանձնուի, այլ և իսլամ ա-
տենադպր մը դուրսի, բայց Յոյնքը
պատասխանեցին թէ վիճաբանու-
թեանց լեզուն Յունարէն լինելով,
անկարելի է որ այս լեզուով խօսուած
ժամանակ թուրքերէն առեւտրու-
թիւն լինի, թէ յետոյ կրնայ առե-
ւտրութիւնը թուրքերէնի թարգ-
մանել, և թէ հետեւեալ իսլամաց
առաջարկն աւելորդ է : Ուստի դի-
ւանադպրութիւնն Յոյն երեսփոխանի
մը յանձնուեցաւ :

Ընդհանուր ժողովի երկրորդ նըս-
տին մէջ իսլամ երեսփոխանաց վե-
րոյշեալ բողոքը վիճաբանութեան
դրուեցաւ, ընդդէմ դատական ծը-
րագրաց : Յոյն երեսփոխանը գրեթէ
բողոքը խօսք ուղեցին զայն հերքելու
համար : Վալի Յովսէփեան վաշան
ուղղակի դէմ կեցաւ իսլամ երեսփո-
խանաց բողոքին, և այնչափ տաք-
ցած էր որ յողեւութիւն տուելու հա-
մար իւր բարեկամաց արաշանքին
չանալով՝ երկար առեւտրանութիւն
մ'ըլլաւ : Գուցէ Նորին վսեմութիւնն
ինքնին նոր թիւեր մը կը կարծէր իւր
կրեւտայիններուն մէջ : Իսլամ երես-
փոխանը տեսնելով որ մեծամասնու-
թիւնն անողոր է, լուեկայն մեկնե-
ցան : Ժողովը քննեց սակայն որ ներ-
քին կանոնին պահանջած երեսփո-
խանաց թիւը ներկայ է քուէարկու-
թեան համար, ուստի վերոյշեալ
ծրագրաց վրայ վիճաբանութիւնը շա-
րունակելով շատ մը յօդուածներ ըն-

դունուեցան : Եթէ իսլամ երեսփո-
խանաց բացակայութիւնը տեսան
լինի, ինչպէս կը կարծուի, և Յոյն
երեսփոխանը առանձին դործեն, կը-
րեւելի իսլամաց և Յունաց միջև ա-
տեւութեան նոր պատճառ մը ծագած
կը լինի, որ կրնայ կոխունելու առիթ
տալ, և քաղաքական կարեւորու-
թիւն ստանալ :

Իսլամ երեսփոխանաց պահանջն
օրինաւոր էր, քանզի իրենց բողոքին
մէջ կըսեն թէ Յովսէփեան վաշային
հրամանաւ և Հէրէն իրաւագէտի մը
ձեռնամբ պատաստուած դատական
օրինաց ծրագրերն արդէն Բ. Դը-
րան կողմէն հրատարակուած են Օս-
մանեան երեսփոխանական ժողովոյ
ներկայացնելու համար, թէ պէտք է
Բ. Դրան ծրագրերը վիճաբանու-
թեան դնել, և եթէ հարկ համար-
ւի՝ բարեփոխելու Բայց Յոյն երեսփո-
խանը իրենց ինքնօրինութեան առա-
ւելյալեալ լինելով, վալին ներկա-
յած ծրագրերուն նախաձեռնու-
թիւն տուին :

Եթէ Բ. Դուռը պնդէ որ իսլա-
մաց բողոքը նկատուածեան առ-
նուի, և իւր ծրագրերն ընդուն-
ւին, այն առեւտրական հետ վեճ
մը պիտի բացուի : Սակայն կերեի
թէ Բ. Դուռը խոհեմութեամբ կը
շարժի, և մինչև հիմայ չուսուցաւ
որ այնպիսի պնդում մը կ'ընէ : Վա-
լին խորհրդական Հայրի պէյին, որ
իսլամ երեսփոխանաց կուսակից է ե-
ղեր, մայրաքաղաք կոչուելը կը ցու-
ցնէ մանաւանդ որ Բ. Դուռն այս
գործին կարեւորութիւնն չտեսնողը
կուզէ : Այսու ամենայնիւ խնդրը
դեռ վերջացած չէ : Իսլամ երեսփո-
խանը Բ. Դրան ալ դիմած են, որ
հարկաւ որոշում մը պիտի տայ : Ինչ
որ լինի այս դէպքին վախճանը, կը-
րեւելի ինքնօրինութիւնն յառաջդի-
մելու վրայ է, և կողոյն մէջ Հէրէ-
նականութիւնը մեծ դեր մը կը խա-
ղայ : Բայց ըստ որում մեծամասնու-
թիւնը Յոյն է, մեծամասնութեան
սկզբամբ և իրաւամբ շատ դործեր
կրնայ տեսնել, առանց ապստամբ
համարուելու :

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԲԱՐԵՆՈՐՈՂՈՒՄԻՆԵՐ

Անդղական խորհրդարանին մէջ
վերջերս թուրքերի բարենորոգմանց
նկատմամբ եղած վիճաբանութեանց
ինչպէս նաև գերեզմաններ արդեւ-
ման վերաբերեալ դաշնագրին կնքը-
ւելուն առիթով թայմիլ լրագիրն հե-
տեւեալ խորհրդածութիւնները կընէ :

« Թուրքուոյն ձաւին մէկ հաւ-
ւածը պաշտօնապէս հաստատութիւն
տուած էր վերջերս Կ. Պոլսին եկած
մի տեղեկութեան : Երբ յայտարարե-
թէ գերեզմաններն չնվաճեալ համար
պայմանագիր մը կնքուած է Դրան

հետ : Այս յայտարարութիւնը նուազ
գոհութեամբ չպիտի ընդունուի, ըստ
որում կը ցուցնէ թէ թուրքերի մէջ
բարենորոգման յառաջդիմութիւնը
բողոքներու դադրած չէ : Երբ շատ բա-
ներ կան ընկերք, ամենամեծ դըժ-
ւարութիւնն է գիտնալ թէ ուստից
պիտի սկսուի : Հիւսիսարեւմտեան տե-
ղեկագիրք փոքր-Սոնի վիճակն երե-
ւան կը հանեն : Սալա վաշան ինք
ևս խոտովանեցաւ թէ մինչև վերջին
ժամանակներս թուրքերի դատական
դրութիւնն յուսահատական վիճա-
կի մէջ էր, և Կ. Պոլսի և Կայսերա-
կան դանձուն ողբեր վիճակը շատ
ժամանակ առաջ բացատրուած է մեր
թղթակցին նամակաց մէջ : Բայց թէ և
իրաց այդ յուսահատական վիճակին
մէջ դժուարին է գիտնալ թէ ուստից
պիտի սկսուի, միմիայն թուրքերն է սակայն
մտածել, թէ ուստից ալ սկսուի, բա-
րենորոգումը կամ մինչև անգամ բա-
րենորոգելու տրամադրութիւնը բա-
րիք յառաջ պիտի բերէ : Եթէ թուր-
քերի հետ գերեզմաններ արդիւրի,
ժամանակ անցնելէ ետեւ նոյն խաղ
բութիւնը պիտի շնչուի Օսմանեան
երկրներուն մէջ, և այսպէս ընկերա-
կան մեծ բարենորոգում մը կատար-
ւած պիտի լինի : Զեմը երկրագրեր
թէ արդարեւ պայմանագրի մը կնքը-
մամբ այդ փոփոխութիւնը տեղի պի-
տի ունենայ անմիջապէս : Թուրքերն
խոստմանց և թրջական դործագրու-
թեանց մէջ միշտ մեծ միջոց մը կայ :
Բայց եթէ յիշեալ պայմանագրին ու-
րիշ բան չընէ, գոնէ օրինաց վա-
ւերացումը մեծ և նպակաւ անիրա-
ւութեան մը (գերութեան) կողմէն
վերջնելով իրաւանց կողմը պիտի
անցունէ, և գոնէ տեսականապէս
քաղաքակրթութեան և մարդասիրու-
թեան կողմը պիտի դնէ, նաև ըզ-
բարեբաւ : Նուիրացի գերեզման բար-
տօնական վաւերացման ետ առնուի-
լըն՝ յիշեալ առեւտրին կողմուտի և
նոյն խաղ Նուիրացի մէջ շնչելու համար
Անդղիկ շանից ոյծ պիտի տայ : Հա-
ւանականաբար թուրք վաշայք անմի-
ջապէս իրենց կանանցներուն վերա-
կազմութեան ձեռք չպիտի զարնեն :
Բայց եթէ գաղափարի գերեզմանը դը-
նեն ու վաճառեն, գոնէ չպիտի կըր-
նան սա առաքիւթութիւնն ընել թէ
այդ գործողութիւնը թուրք կառա-
վարութեան օրինաց թողոտութեամբ
բը կը կատարեն :

« Յոյն պայմանագրին կնքումն ու-
րիշ առեւտրական մ'ալ գոհացուցիչ է :
Կը ցուցնէ որ Դրան թով ի նպատակ
բարենորոգման անդղական ազդե-
ցութիւնը տուեալին ի դործ կը դըր-
ւի, և ինչ շատ բանի մ'օգտակար
կը լինի : Մեք այդ (բարենորոգմանց)
ուղղութեամբ գնալ չըլլինք ինչ որ
կուզենք, և թեքան այժմ մեր իրեւ

ի դրութի հանած նկատած բաներէն
ալ քիչ դործ տեսնենք : Ընդգիւծողիւր
կուսակցութեան բանախօսներն, ի-
րենց զուլին ունենալով զորոտ Հաւ-
թիւթըն, կուզեն հաւատացնել մեզ
թէ այդ գործէն յոյս չկայ և թէ
թուրքիս դատապարտեալ է : Առ-
այժմ սա պատասխանը միայն կրնայ
տրուիլ թէ ժամանակը միայն պիտի
ցուցնէ թէ այդ դուշակութիւնը ճշ-
մարիտ է թէ ոչ : Կըսուի, և մեր թղթ-
ակցին նամակներն ալ մինչև աստի-
ճան մը հաստատել կը թուին : Թէ
Դրան թով Անդղիկ գերեզմանագիտա-
կան աղբեղութիւնն հետզհետէ ար-
կարանալու վրայ է : Անրանական չէ որ
այսպէս լինի : Անկեղծ բարեկամը
միշտ հաճելի չկրնար լինիլ այն մար-
դոց, որոց կ'ուղղուին իւր խրատ-
ները : Սուլթանին կամ անոր նախա-
բարաց համար հաճելի չկրնար լինիլ
շարաթն անգամ մը, կամ աւելի ըս-
տէպ, սա աղբարարութիւնը լսել թէ
գործի պէտք է սկսին եթէ ամբողջ
թուրք տէրութեան ի կործանում
դիմելը չեն ուղեր : Ասկից զատ, թուր-
քական գերեզմանագիտութեան հին ա-
ւանդութեանց մին է մէկ դեռպան
մը միւսին դէմ հանել, ամենուն ալ
ըսածը մոտիկ ընել, և իրարու հակա-
ռակ խորհուրդները պատրուակ ըրու-
նելով, ոչ միայն ըսածը կատարել :
Թուրք գերեզմանագիտութիւնը նըր-
բամիտ է Օսմանեան մտայն բողոք
նեղ նորոգմանութեամբ, բայց շատ
հեռաւոր չէ : Նա կրնայ երեւակա-
յել թէ գիւրիկ է Անդղ-Թուրք պոյ-
մանագիրը մէկ կողմ թողուլ և վե-
րադրին ձեռք անցունել այն կորուս-
եալ կողմն (կիւլլոս), որուն Օսման-
եան իշխանութեան հանուելու թող-
տուութիւնն ընելուն վրայ մեծապէս
կը զղայ : Բայց չնշմարել կը թուի
թէ այն ալ (կիւլլոսի վերադարձը)
որ և է օգուտ մը չունենար իւր ի-
րական գոհարարութեանց բարձրման
համար : Մեծամեծ տոկոսներով չնչին
գումարներ փոխ առնելու ստիպուած
գաղափարի գոն մը չըլլենք : Իւր տէրու-
թիւնը չվերականգնուանցներ և անիրա-
ւելի կործանման առաջը չառնուր :
Ասանց ամենը մի միայն բարենորոգ-
մամբ : Համեմատաբար նուազ կարե-
ւորութիւն ունեցող կէտ մ'է քննել թէ
արդեօք այդ բարենորոգումն Անդ-
ղիկ յորդարանօք է : Բարենորոգում
պահանջողը միայն Անդղիկ չէ, այլ

* Թայմիլ այս խորհրդածութիւնը կընէ
անշուշտ մայրաքաղաքի թղթակցան շա-
ղիկաթ թուրք լրագրին մէկ յօդուածէն
թեւադրեալ, յորում Կիւլլոս կողոյն
թուրքերի ետ արտիլը կը պահանջուէր,
և դոր տեղեկական թղթակցից իրենց լը-
րագրաց ծանուցած էին հետագրով և
նամակաւ :

իրաց ու գիւղաց անողորմելի ընթացքն ու հարկը : Յրովհետեւ պէտք է յիշել, ինչպէս Պ. Քօռլիսն անցեալ շաբաթու ըստ Նիւ քաղաքի մէջ, թէ Դուռը կամ էր իրաւաւորութիւն կրնայ կորսնել : Բայց թուր ժողովուրդը կը մնայ : Բողոքից կայարարութիւնը կորսնցուցաւ : Բայց ժողովուրդը մնաց : Եւ այսինքն : Դրան օգտին համար չէ : Եւ մինչեւ իսկ մի միայն Սովետական շահակ համար չէ որ կը ջանամք համարել զերեւել թէ իրական և ճշմարիտ բարենորոգումներ գործադրելէ զատ ուրիշ միջոց չկայ իրենց տէրութիւնը վերականգնել : Բայց, միայն անոնց օգտին համար չէ, այլ յօգուտ փոքր-Սովոյ այն միջոցնաւոր ժողովուրդոց, որոց յուսադատական վիճակը տեսնելով՝ կ'աշխատիմք դնել մինչեւ աստիճան մը բարեկարգ և զարգացեալ վիճակ մ'ընծեալ նոցա : Եթէ Դուռը մերժէ մեր ջանքերն, ինչպէս կը թուի թէ անանկ պիտի լինի, չեմք կրնար օգնել իրեն : Մեր պարտքն է և մեր շահը կը պահանջէ որ այդ ջանքերն ի գործ դնեմք : Բայց եթէ նոքա ի դերեւ ելնեն, այդ անյաջողութեան պատասխանատուութիւնն ինչպէս նաեւ հետեւանքերը Դրան վրայ միայն պիտի մնան : Մեր քանիցս աշխատած եմք թուրքիւն վերելք մինչեւ իսկ հակառակ իւր կամայ : Պատեւրադմէն առաջ Կ. Պոլսոյ դեսպանախորհրդին ժամանակ կազմէինք վերականգնել զինք, և երբ պատեւրադմէն յաղթական թշնամին մինչեւ մայրաքաղաքին դուռները բերաւ, դարձեալ Պէրլինի մէջ կարելի եղածն ազատեցինք : Մեր յուսոց մինչեւ ցարդ ի դերեւ ելնելուն և համեմատաբար անյաջողութիւն տեսնելուն հակառակ՝ պէտք չէ որ այս գործը մի կողմ թողուք : Ժամանակը միայն պիտի ցուցնէ՝ ո՞չ թէ արդեօք մեր ջանքերը պիտի կրնան վերելք գոյն : Եւ յակամայ իւր, — այլ թէ ինք պէտք եղած հեռատեսութիւնն ու կործանուն ինքզինք վերելու՝ երբ վերականգնեն հնար է տակաւին :

Մնացեալ հետեւելու խնդիր

Երեկուան թղթատարով եկած Անդրիական լրագիրը Լոնտոնի արքեպիսկոպոսարանին մէջ տեղի ունեցած երկրորդ մեծ Միթինին ընդարձակ նկարագիրը կը հրատարակեն : Այս Միթինին մէջ Հայ ազգին և Բողոքականութեան խնդրոյն վերայ կարգաւ բանախօսութիւնները ըրած են Բէնիթըյլլըի արքեպիսկոպոսը, Թրիսթըմ կանոնիկոսը, Պ. Բասամ, ինքնակոչ Միլտոյ Արքեպիսկոպոսը, Լորտ Շաֆթըսբըրի, Ուէթմիթինիթըրի Արքայարանին մեծաւոր Պ. Սթենիլ : Պէրլի կանոնիկոսը, Պ. Յակոբեան և դարձեալ Բէնիթըյլլըի արքեպիսկոպոսը : Այս բանախօսութեանց թարգմանութիւնը մեր յաջորդ թիւերով պիտի հրատարակեմք :

ՀԱՅԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Այս առաջին հատը հետեւելու

Լոնտոն 4 մարտ

Լորիս Մէլիքի զօրավարին դէմ և դած սպանութեան փորձն ընդհանրապէս ազդեցութիւն չունեցաւ տօրտանութեան վրայ :

Լոնտոն 4 մարտ

Սթենլորտ լրագիրը կը կարծէ զիստայ թէ Էստիմ փաշան Փարիզի Օսմանեան դեսպան պիտի անուանի :

Լոնտոն 4 մարտ.		
Օսմ. Քօռլ.	10 3/4	
Փոլս. 1863	12 1/4	
" 1869	11 7/8	
" 1871	63 1/2	
" 1872	48 1/2	
" 1873	44	
Երկուսն	85 3/8	
Անգլ. Քօռլ.	97 15/16	
Փարիս 4 մարտ.		
Օսմ. Քօռլ.	10.90	
Կաղ. " 80.0	116.21 1/2	
" " " 80.0	85.65	

ՆՆՊԻՐՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Այս առաջին թուրք լրագիրը կը ծանուցանեն թէ Լըճէի (Լիճք՝ Տիարաբլէքի շահանշահին մէջ) Գայմադամը վտարուելով, ճեղքելի Գայմադամ՝ Ահմէտ պէյ Լըճէի Գայմադամ անուններ է, իսկ Լըճէի պաշտօնանկ գայմադամը ճեղքելի Գայմադամ անուններ է :

Ոչխորաց տուրքն (Արնամ) այս տարին սկսեալ օգետար դուրս քսան փարա աւելցաւ :

Մայրաքաղաքի Սերափիական նորոնտի դեսպան Պ. Լիթթմ կրուի իւր պաշտօնատեղին դալու համար ճանաչու ելած է :

Օսմանեան փարոսաց արտօնութիւնը մինչեւ ցարդ Պ. Քօլլա Գաղղիացւոյն ձեռքը դառնաւ, բայց պայմանաւոր լրացած լինելով, ըստ առաջին պայմանաց նորոգմանը համար առաջարկ մ'եղած էր : Լէվրնի ձեռքը կը ծանուցանէ թէ Անգլիա և ուրիշ մի քանի տէրութիւնք, որ Օսմանեան ջուրերուն նաւարկութեան մէջ շահ ունին, սաստկապէս կը բողոքեն երբ փարոսաց արտօնութեան հին պայմաններով նորոգման դէմ :

Սըր Հենրի Լէյքը աչքից առնենալուն պատճառաւ երէկ Բիւնաբաւ տեղակալ գնդապետին թաղման հանդիսին ներկայ չգտնուեցաւ :

Պրինսը թղթատարման յաջորդած էր, և կերելի թէ Մէթալիքն ալ պըղնէին պիտի յաջորդէ : Գանի մ'օրէ ի վեր Մէթալիքն հետզհետէ կ'նստու վրայ է, և արդէն 140ի և 150ի միջև կը գտնուի : Հասարակութիւնն, որ արդէն թղթատարման և պրինսը փորձառութիւնն ունեցած էր, այս անգամ սովորականէն աւելի զգուշութիւն կը ցուցնէ և Մէթալիքով տուրեառութիւնը մեծ գտնարութեանց կը հանդիպին այժմէն :

Դըրճալի (Արեւելեան Բուժէլի) դաւառին մէջ իշխելի լեռներուն վերայ ծաղած ապստամբութիւնն հետզհետէ մեծնալու երեւոյթ ունի, և արդէն ապստամբ փոխադարձ և դադարականաց թիւն երեւ ճաղարէն աւելի է եղեր : Արեւելեան Բուժէլի ազգային զօրաց մի մասը թուսթէն Տիւմանուար գնդապետին վճիթէր հարեւրապետին հրամանաց ներքեւ ապստամբաց վրայ գնացեր են :

Զրոյց ելած էր թէ Շիշլիի կողմը վերաւորուելով անցեալ օր մեռած Բուժարօֆ, կամ որ ճիշդն է՝ Բիւնաբաւ տեղակալ գնդապետին սպանմանը պատճառաւ : Ուստի կառավարութիւնը Բ. Դուռէն երեսուն և հինգ հազար սովի տուրքանք պահանջեր է : Վաղը թուաւ կը հանէ այս լուրը :

Միտիլլի կղզին մէջ այլանդակ իրողութիւն մը տեղի ունեցեր է մօտերս, որմէ կը հասկնայ թէ տակաւին ս'ըքան մարտանդութիւն կը տիրէ ազգաց մէջ : Երկու կիւն՝ չգիտցրելի ինչ պատճառաւ՝ իրենց էրկիւնը րէն կը բաժնուին և կ'սկսին դադարնորէն անարատիւ յարաբերութիւններ կազմել այլ արանց հետ : Եղեւութիւնը կիմացուի տեղոյն Բուռաց վարչութեան, որ իշխանութիւն ունենալով անշուշտ բարբարիկ վճիռ մը կարճակէ կանանց դէմ, բողոքողին հակառակ քաղաքակրթութեան և նոյն իսկ քրիստոնէութեան : Գետնին տակ խուռ մը բանալ կուտայ և չորս կողմը տախտակ հիւսելով երկու կիւնները կը փակէ հոն, միայն մէկ փոքրիկ ծակ թողլով, ուրիշ պիտի ընդունելին բանտարկեալ օգը և իրենց ուտելիքը :

Բարեբաղդաբար տեղոյն Միւթթարքի փեմալ պէյ կիմանայ, կազատէ կիւններն թաղեալները, և միւլին դարու վայել այս վճռատուները շնորհիւ դարձնելով Սաքըզ կը զրկէ : Իրօք զարմանալի է տեսնել որ միւթթարքութիւնը շատ կարգեր ամեն ազգէն աւելի կը տիրէ Բուռաց մէջ, որք Արեւելեան ժողովուրդոց ամենէ քաղաքակրթին ըլլալու պատիւը կը վայելեն այսօր : Եւ անշուշտ Պոլսոյ Յոյն Պատրիարքարանը ուշադրութեան պիտի առնու այս դէպքը և չպիտի ներէ որ ապագային մէջ իր իշխանութեան տակ դաւաճող վարչութիւնք այսպիսի անհեթեթ և անհեթեթ դէպքերու տեղի տան :

Աւելու

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ		
ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ		
Երէկ իրկուսն ցուցեցաւ	44	28
Այս առաւօտ ցուցեցաւ	41,30	
Կէս օրին	41,29	
Բուժիկի երկաթուղի	Փր.	37 75
Թղթատար	Լր.	1150
Թրամուայ	Օսմ. Լր.	3,50
ԸՆԹԱՑԻ ԱՐԴԵՄԱԹԱՑ		
24 փետրվար		
Սոսիէթէ Եւ Ներքու լրագր. Անգլ. Լր.	4,5	
Փոխանակութիւնն	3,5	
Կ. Պոլսոյ Պաշտպան	6	25
Քրիստի Եւ Ներքու	3,29	
ԸՆԹԱՑԻ ԿՐԱՄԱՑ		
22 փետրվար		
Անգլ. Լր.	110	8
Նաթոյնս Լր.	87	17
Իսթաբուլ Լր.	90	6
Ոստանակալ թղթատար 8 րոյ	35	բարիք
Դըրմիք	51	30
Մէթալիքի տարբերութիւն	7	36
Հինգ շոյ	40	34
Մէթալիք	40	34
Պրինս	525	
5 փարանոց	200	

Ա.Զ.Գ.Ա.ՍԻՆ

Ի նպատակ Ազգ. Հիւանդանոցին պատրաստեալ պարահանդէսն երէկ զիշեր կատարեցաւ ամենայն չըքեղութեամբ և կանոնաւորութեամբ : Կ. Պոլսոյ ազգայնոց ընտրեալոցն մասը զերթէ ամբողջապէս ներկայ էր : Հիւանդանոցի պատուարժան հաղաբաժնութիւնն, ինչպէս որ արդէն ծանուցած էինք, ջանք և զոհողութիւն չէր խնայած այն բարեգործական հանդէսն իւր աղին նպատակին արժանի կերպիւ վայելցնելու : Ճաշակ վայելուցութիւն և բարեկարգութիւն, ամենն ալ կատարեալ էին, ուստի և՛ ինչպէս որ բնական

էր, հանդիսականք վերջին ծայր դո՛հ եղան : Պարերը մինչեւ լոյս շաբաթակցին ընտիր նաւագարանաց գործակցութեամբ :

Լսածնուսնայելով, գոյացած հապոյթը ներկայ տարագոյնց ներկատմամբ դո՛հացուցիչ դուռնի մը հասած կերակրի :

Գոհութեամբ կիմանամք թէ Նիկոմիդիոյ ազգայնք ի նպատակ Արաբատեան, Գալոցստիւրաց-Արեւելեան և Կիլիկիան ազգագուտ ընկերութեանց 10 1/2 սակի հաւաքեր և Պոլսի զրկեր են :

Նոյնպէս գոհութեամբ կիմանամք թէ Պէրպէրեան վարժարանի ուսանողք ի նպատակ Կիլիկիան, ընկերութեան 3 սակի հանդանակելով յիշեալ ընկերութեան զրկեր են :

ՍԵՄԵԼԻՆ Պ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ

(Կաթուղի Միլիտարիստ Ա.Մ.Մ.)

Այս անձն երկար ժամանակ Այնթապի առաջնորդական պաշտօնը վարելէ ետեւ իբրեւ Միլիտարի Կաթուղի պոս, 1865ին, երբ Սոյ Կիլիկիոս Բ. Կաթուղիկոսը կը վաճանի, Պոլսի կուգայ Կաթուղիկոսական ընտրութեան խնդրոյն պատճառաւ, և Նիկոպոյոս Կաթուղիկոսին ինքնընտիր կաթուղիկոս օծուելուն դէմ բողոքողներէն մէկը : Վարչութեան որոշմամբ Սոյ Կաթուղիկոսութեան Տեղապահ կարգուելով Ատանա կերթայ : Հոն տարի մը չափ պաշտօն վարելէ ետեւ, իւր անկողի ընթացիւր ժողովուրդը կը դժգոհեցնէ և Պոլսի կը կոչուի, բայց չգար, և Ազգ. Վարչութիւնը կը պարտաւորի Բ. Դուռէն հրամանագիր տանուլ կառավարութեան զօրութեամբ Կ. Պոլսի բերելու համար : Այն ատեն յիշեալ եւ պիտիպար խոյս կուտայ և Բողոքականութիւնն ընդունելով կը բաժնուրի Հայոց ազգէն : Եւ որովհետեւ, ինչպէս Այնթապի առաջնորդութեան ժամանակ տեսնուած էր, կուսակցոն կեանքն անտանելի լինելով այդ եւ պիտիպարին, ամուսնանալու բայց և միանգամայն Կաթուղիկոս մնալու կը վախաւքեր, և այս ալ կարելի բան չէր Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մէջ, իւր նպատակին հասնելու համար : Անգղիական եկեղեցւոյ կը յարի և կաճանանայ : Ասոր վրայ հողեւոյ Պօղոս Պատրիարք յատուկ կոնդակաւ կարգէն լուծեալ կը հրատարակէ զՄիլիտարի Կաթուղիկոս, որ կը լինի ըստ առաջնոյն Սեմելին Պ. Մարտիրոս : Սակայն Պ. Մարտիրոս իւր Հայ եկեղեցականի կերպարանք չփոխելով, Պատրիարքարանը կը պարտաւորի բողոքել առ Բ. Դուռն և հրամանագիր զրկել կուտայ : Ասոր վրայ Պ. Մարտիրոս խաչ նշան մը կը դնէ իւր գլխարկին վրայ Հայոցմէ տարբերելու համար : Իսկ Պատրիարքարանն ատիէ ալ դո՛հ չլինելով դարձեալ կը բողոքէ : Միանգամայն իւր վրայ ամբաստանութիւն լինելով թէ Սոյ Աթուղի պատկանեալ իւրաւունքներէն բաւական դուռն մը իւր կիկորդն անցուցած է, ասոր համար ալ Պատրիարքարանը կը բողոքէ :

Ի ՏՊԵՐԱՆԻ ՄԱՍԻՄ ԼՐԱԳՐՈՅ
ՂԱՍԱԹԱ ՆՕՐԳ ԻԱՆ